

**higher education
& training**

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NATIONALE SERTIFIKAAT

KOSTE- EN BESTUURSREKENINGKUNDE N6

22 NOVEMBER 2019

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 9 bladsye.

VRAAG 1

- 1.1 1.1.1
- Die aankope van materiaal op krediet vir R20 000
 - Kontantaankope van materiaal vir R5 000 (2 × 2) (4)
- 1.1.2 Materiaal ter waarde van R15 000 aan produksie uitgereik (2)
- 1.1.3 $(25\ 000 - 15\ 000) = R10\ 000$ (2)
- 1.1.4 Ja.✓ R20 000✓ (2)
- 1.2 1.2.1 R4 000,00
- 1.2.2 R5 000,00
- 1.2.3 R3 712,50
- 1.2.4 R4 125,00
- 1.2.5 R7 200,00
- 1.2.6 R8 100,00
- 1.2.7 R9 000,00
- 1.2.8 R9 000,00
- 1.2.9 R5 000,00
- 1.2.10 R5 000,00 (10 × 1) (10)
- 1.3 1.3.1 Materiaal gebruik = (Oorblywende materiaal – Materiaal uitgereik –
Materiaal oorgedra – Materiaal voorhande)
- Materiaal = $(75\ 000 - 25\ 000 - 10\ 500 - 3\ 500)$
= R36 000✓✓✓✓ (4)
- 1.3.2 Gesertifiseerde werk = Kontrakprys + Ekstra uitgawes
- 150 000 = 125 000 + Ekstra uitgawes
- Ekstra uitgawes = 150 000 – 125 000
- = R25 000 (ekstra uitgawes)✓✓ (2)
- 1.3.3
- 'n Kontrakteur is die persoon of die party wat vir die uitvoer van die kontrak verantwoordelik is. Die kontrakteur kan ook die verkoper genoem word.
 - 'n Kontraknemer is die persoon of die party vir wie die kontrak voltooi word. Hy kan ook die koper genoem word. (2 × 2) (4)
- 1.4 1.4.1 $15\ 000 \times 25 = R375\ 000$ (2)
- 1.4.2 Totale koste/Aantal eenhede = Koste per eenheid
 $450\ 000/15\ 000 = R30$ ✓✓
- Dus: Verkoopsprys per eenheid = Koste per eenheid plus R20,00
Vp/e = R30 + R20
Vp = R50✓✓ (4)

- 1.4.3 Veiligheidsgrens in eenhede = Totale eenhede verkoop – Gelykbreekhoeveelheid
 = 15 000 – 12 000
 = 3 000 eenhede✓✓ (2)
- 1.4.4 Die veranderlike koste varieer volgens die aantal eenhede wat geproduseer word,✓ terwyl die vaste koste konstant bly, ongeag die aantal geproduseer.✓ (2)
- 1.5 1.5.1 Standaardmateriaal wat gebruik moet word = 300 bottels × 2 kg grondboontjies
 = 600 kg grondboontjies✓✓ (2)
- 1.5.2 Standaardhoeveelheid minus werklike hoeveelheid
 = 600 kg – 550 kg
 = 50 kg minder✓✓✓✓ (4)
- 1.5.3 Gunstige afwyking (2)
- 1.5.4
 - Geen verspilling van materiaal nie
 - Goeie beheer oor die gebruik van die materiaal
 - Die materiaal gekoop was van 'n beter gehalte (Enige 2 × 1) (2)**[50]**
- TOTAAL AFDELING A: 50**

AFDELING B**VRAAG 2****2.1 ALGEMENE JOERNAAL**

	DEBITEER	KREDITEER
2.1.1 Materiaalkontrole✓	✓78 000	
Bank/krediteurekontrole/aankope✓		✓78 000
Totale materiaal aangekoop		
2.1.2 Produksiekontrole✓	✓55 000	
Materiaalkontrole✓		✓55 000
Direkte materiaal aan produksie uitgereik		
2.1.3 Vervaardigingsbokostekontrole✓	✓8 000	
Materiaalkontrole✓		✓8 000
Indirekte materiaal aan produksie uitgereik		

(12)

2.2 2.2.1

MATERIAALKONTROLEREKENING

Datum	Besonderhede	Bedrag	Datum	Besonderhede	Bedrag
1/10	Saldo	50 000		Produksie	✓55 000
	Bank/krediteure	✓78 000		Vervaardigin	
				Bokoste	✓8 000
				Saldo o/d	65 000
		128 000			128 000

(3)

2.2.2

VERVAARDIGINGSBOKOSTEREKENING

Datum	Besonderhede	Bedrag	Datum	Besonderhede	Bedrag
31/10	Materiaalkontrolle	✓8 000			

(1)

2.2.3

PRODUKSIEKONTROLEREKENING

Datum	Besonderhede	Bedrag	Datum	Besonderhede	Bedrag
31/10	Saldo	✓100 000			
	Materiaalkontrolle	✓55 000			

(2)

2.3

Werkkostestaat vir XXL

Saldo	✓25 000
Materiaal (15 000 + 10 000 + 5 000)	✓✓30 000
Direkte arbeid	✓12 000
Bokoste (30 000 * 120%)	✓✓36 000
Totale produksiekoste	✓103 000
Verkoops- en administratiewe koste	✓ (25 000)
Totale koste	✓78 000
Wins 75%	✓✓58 500
Verkoopsprys	✓136 500

(12)
[30]

VRAAG 3

- 3.1
KONTRAKREKENING VIR AX			
Materiaal uitgereik	✓3 110 000	Materiaal teruggestuur	✓220 000
Lone betaal	✓3 900 000	Materiaal oorgedra	✓1 620 000
Bokoste	✓1 050 000	Masjineriewaarde:31/06/17	✓320 000
Masjineriewaarde: 01/07/16	✓410 000	Kontrakprys	✓7 200 000
Voorsiening vir latente defekte (8 000 000 – 7 500 000)	✓500 000	Ekstra uitgawes	✓800 000
Wins en verlies	✓1 190 000		
	10 160 000		10 160 000
- (11)
- 3.2 Waar (2)
- 3.3 Waardevermindering = 570 000 – 450 000)
= 120 000 (2)
- 3.4 Gesertifiseerde werk
Kontrakprys
- $$\frac{3\,000\,000}{(5\,000\,000 + 700\,000)}$$
- = 53%✓✓ (2)
- 3.5 Totale geskatte wins = (Kontrakprys + Ekstra uitgawes) – Totale geraamde koste
= (5 000 000 + 700 000) ✓ – 3 800 000✓
= 1 900 000✓ (3)
- 3.6 % voltooi × $\frac{\text{Geskatte wins}}{1}$ × $\frac{\text{Kontant ontvang}}{\text{Gesertifiseerde werk}}$
- $$52\% \times \frac{1\,900\,000}{1} \times \frac{800\,000}{3\,000\,000}$$
- = 263 467✓✓✓✓ (8)
- 3.7 Aangesuiwerde wins = Berekende wins – Voorsiening vir latente defekte
= 263 467 – (3 000 000 – 2 900 000)
= 263 467 – 100 000
= 163 467 ✓✓ (2)
- [30]**

VRAAG 4

- 4.1 4.1.1 Materiaalprys
- $$\begin{aligned} & (\text{SP} - \text{AP}) \text{AQ} \\ & = (150\checkmark - 200\checkmark) 2\,000\checkmark \\ & = (50) 2\,000 \\ & = 100\,000\checkmark \text{ ON}\checkmark \end{aligned} \quad (5)$$
- 4.1.2 Materiaalhoeveelheid
- $$\begin{aligned} & (\text{SQ} - \text{AQ}) \text{SP} \\ & = [(9\,000 \times 0,5) - 5\,000] 150 \\ & = (4\,500\checkmark - 5\,000\checkmark) 150 \\ & = (500)150 \\ & = 75\,000\checkmark \text{ ON}\checkmark \end{aligned} \quad (5)$$
- 4.1.3 Arbeidsdoeltreffendheid
- $$\begin{aligned} & (\text{ST} - \text{AT}) \text{SR} \\ & = [(5,5 \times 9\,000) - 51\,000] 65 \\ & = (49\,500\checkmark - 51\,000\checkmark) 65\checkmark \\ & = (1\,500)65 \\ & = 97\,500\checkmark \text{ ON}\checkmark \end{aligned} \quad (5)$$
- 4.1.4 Arbeidstarief
- $$\begin{aligned} & (\text{SR} - \text{AR}) \text{AT} \\ & = [65 - (3672\,000/51\,000)] 51\,000 \\ & = (65\checkmark - 72\checkmark) 51\,000\checkmark \\ & = (7)51\,000 \\ & = 350\,000\checkmark \text{ ON}\checkmark \end{aligned} \quad (5)$$
- 4.1.5 Totale arbeid
- $$\begin{aligned} & = \text{Arbeidstarief} - \text{Arbeidsdoeltreffendheid} \\ & = -350\,000\checkmark - 97\,500\checkmark \\ & = -447\,500\checkmark \text{ ON}\checkmark \end{aligned} \quad (4)$$
- 4.2 4.2.1 Begrote bokoste
- $$\begin{aligned} & = 5\checkmark \times 20\,000\checkmark \\ & = 100\,000\checkmark \end{aligned} \quad (3)$$
- 4.2.2 Werklike veranderlike bokoste
- $$\begin{aligned} & = 6\checkmark \times 51\,000\checkmark \\ & = 306\,000\checkmark \end{aligned} \quad (3)$$

[30]

VRAAG 5

5.1

DEBITEURE-INVORDERINGSKEDULE

KREDIETVERKOPE		APRIL	MEI
JAN	R115 200		
FEB	R144 000	✓21 600	
MAART	R72 000	✓43 200	✓10 800
APRIL	R192 000	37 632✓ (38400 – 768)	✓115 200
MEI	R240 000		47 040✓ (48 000 – 960)
TOTALE KREDIETVERKOPE		✓102 432	✓173 040

(8)

KONTANTBEGROTING

	APRIL	MEI
Beginbanksaldo	(7 000)	✓79 072
Kontantverkope	✓128 000	✓160 000
Kredietverkope	✓102 432	✓173 040
Rente ontvang op vaste deposito	✓1 200	✓1 200
TOTALE ONTVANGSTE	✓224 632	✓413 312
Kontantaankope	✓58 800	✓42 000
Kredietaankope	✓65 000	✓208 000
Huurgeld betaal	✓20 000	✓20 000
Lone	✓1 760	✓1 848
Nuwe masjien		✓45 000
TOTALE BETALINGS	✓145 560	✓316 848
Eindbanksaldo	✓79 072	✓96 464

(22)
[30]

VRAAG 6

6.1

INKOMSTESTAAT (DIREKTE METODE)	
Verkope (60 000 × 250)	✓15 000 000
Min:Veranderlike koste	✓ (606 250)
• Direkte materiaal	✓150 000
• Direkte arbeid	✓190 000
• Veranderlike vervaardigingsbokoste (300 000 × 40%)	✓120 000
• Veranderlike vervaardigingsbokoste (325 000 × 45%)	✓146 250
Grensinkomste	✓14 393 750
Min:Vaste koste	✓(358 750)
• Vervaardigingsbokoste (300 000 × 60%)	✓180 000
• Nievervaardigingsbokoste (325 000 × 55)	✓178 750
Netto wins	✓✓14 035 000

(12)

6.2 6.2.1 $BEQ = \frac{TFC}{MI/U}$

$$= \frac{358\,750}{(14\,393\,750 / 60\,000)}$$

$$= 1495 \text{ EENHEDE}$$

(3)

6.2.2 $BEV = BEQ \times SP/U$

$$= 1495 \times 250$$

$$= R373\,750$$

(3)

6.2.3 Veiligheidsgrens in rand = Totale verkope – Gelykbreekwaarde

$$= 15\,000\,000 - 373\,750$$

$$= R14\,626\,250$$

(3)

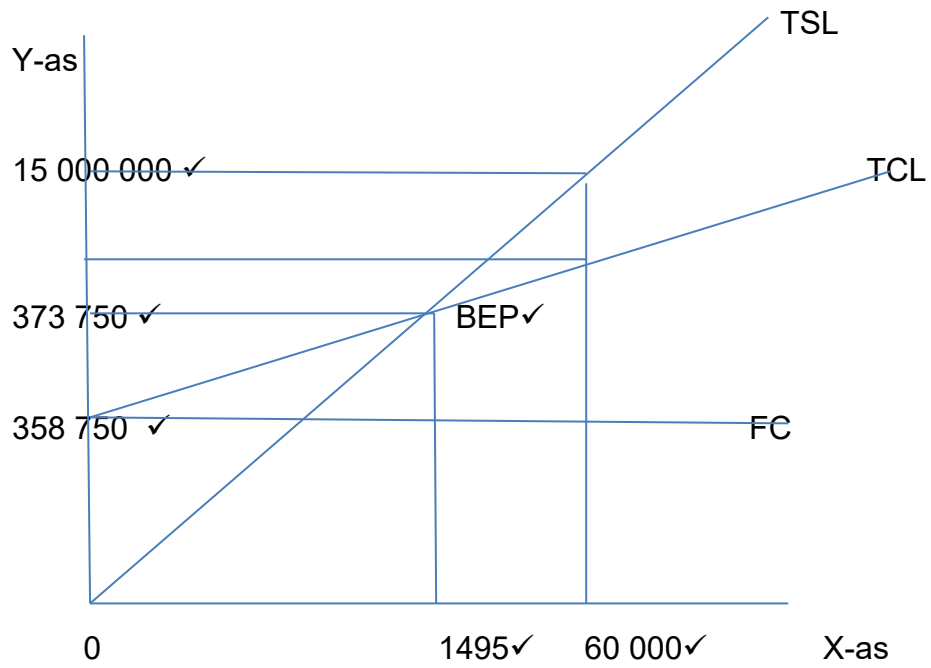
6.2.4 Veiligheidsgrens in eenhede = Aantal eenhede verkoop - Gelykbreekhoeveelheid

$$= 60\,000 - 1495$$

$$= 58\,505 \text{ eenhede}$$

(3)

6.2.5

(6)
[30]

TOTAAL AFDELING B 150
GROOTTOTAAL: 200